

Beleidsplan 2025-2030

De afgelopen jaren hebben we ingezet op het betrekken van jongeren bij de jaarlijkse herdenking in augustus en het elke twee jaar uitgeven van verschillende boeken. Daarnaast hebben we geïnvesteerd in onze spoorzoekers die inmiddels al honderden verhalen hebben uitgepluisd, iets wat onze verwachtingen heeft overtroffen. Recenter hebben we ook gezorgd dat we toekomstbestendiger zijn als het gaat om informatievoorziening via onze website en onze periodieke nieuwsbrief, maar ook inmiddels via onze sociale mediakanalen.

In dit document leest u waarop wij de komende vijf jaar onze accenten leggen en wat wij willen betekenen voor onze veteranen, familieleden en achterban. Waarbij ons grootste aandachtspunt is: de eerste herdenking zonder onze spoorwegveteranen.

Herdenken

Zoals dit in het [beleidsplan 2020-2025](#) is beschreven, blijft de hoofdtaak van de SHBSS het organiseren van een gedenkwaardige herdenking die aansluiting vindt bij alle generaties en alle familie verhalen. In het bijzonder richten wij ons hier tot de nog levende veteranen die jaarlijks bij de herdenking aanwezig kunnen zijn. Zij hebben een centrale plek tijdens de herdenking.

Wij kijken ook naar hoe de herdenking wordt georganiseerd wanneer er geen veteranen meer aanwezig kunnen zijn of zelfs niet meer in leven zijn. Elk jaar komt dat moment – hoe schrijnend ook – dichterbij. Daarom zijn de volgende drie punten voor ons van belang:

- De eerste herdenking zonder veteranen.
- Het blijven binden van jongere generaties aan de herdenking en onze stichting.
- De herdenking en organisatie passend maken bij wat er nodig is.

We zorgen dat we als stichting de mogelijkheid tot samenkomen en herdenken blijven faciliteren en daarmee meegaan met wat er nodig is onder onze achterban. Dit betekent dat er naast de herdenkingsceremonie altijd een randprogrammering is die verschillende doelgroepen aanspreekt. Een mogelijkheid zou kunnen zijn om de jongere generaties mee te nemen in de vormgeving van de herdenking en het randprogramma. Zij kunnen dan zelf bepalen wat zij terug zouden willen zien. Dit ligt ook in het verlengde met het nationale gedachtengoed rondom het betrekken van jongeren bij herdenkingen.

Voor mogelijke aanpassingen van het herdenken laten wij ons inspireren door het toekomstige beleid van Nationaal Comité 4 & 5 mei en Stichting Herdenking 15 augustus 1945. De punten waar wij op focussen zijn nationale thema's die wij samen willen oppakken. Dit zullen we ook blijven doen middels de bestaande en waardevolle relatie die wij met beide organisaties hebben.

Digitalisering

De toegang tot informatie is sinds de oprichting van de stichting enorm toegenomen. Daarnaast is de communicatie met de achterban en samenwerkende organisaties veranderd en vergemakkelijkt. Ook bestaat er op dit moment het risico dat informatie verloren gaat doordat overlevenden of familie daarvan komen te overlijden. Dit vraagt om continue aandacht en vandaar dat digitalisering aan het beleid is toegevoegd. Wij splitsen dit op in:

- Toekomstbestendigheid
- Vormgeving en communicatie

Toekomstbestendigheid activiteiten

De afgelopen jaren hebben we ingezet op het professionaliseren van de stichting als organisatie, het waarborgen dat bestuurlijke maar ook historische informatie veilig wordt opgeslagen en dat dit de komende jaren ook zo blijft. Dit maakt dat onze organisatie wendbaarder wordt en bestand is tegen het onverwacht wegvallen van bestuursleden.

Maar het betekent ook dat we invulling geven in het digitaal herdenken en dit als verlengde zien tijdens de herdenking, maar ook vooral gedurende het jaar. We zetten in op de samenwerking met het KTOMM Bronbeek en zijn het Ministerie van Defensie in het bijzonder dankbaar voor het doorzetten van het hybride herdenken.

Communicatie & vormgeving

Het bereiken van onze doelgroep verandert en dit vraagt om een verandering binnen de communicatie van de stichting. Hier zijn we op in gegaan door een commissie te formaliseren die zich richt op de communicatie en vormgeving van digitale middelen. Daarmee hopen we gemakkelijker binding te houden en te krijgen met de jonger wordende doelgroep. Deze commissie is in 2024 officieel opgezet en wordt aangestuurd door het bestuur.

Verhalen doorvertellen

De grote aanwezigheid van jongeren van de derde en vierde generatie bij onze herdenking is voor ons ontzettend belangrijk. De jeugd wil antwoorden op de vragen waar hun ouders vaak het antwoord (nog) niet op weten. In veel gevallen zijn zij in staat om vragen te stellen die misschien nooit gesteld hebben kunnen worden. Steeds meer jongeren zien dat wat hun grootvader of overgrootvader heeft meegemaakt, of zelfs aan overleden is, onderdeel is van hun eigen leven.

Spoorzoeken

Er is de laatste jaren op nationaal niveau meer interesse gekomen in de koloniale geschiedenis van Nederland, de oorlog in Zuidoost-Azië, de onafhankelijkheidsoorlog en de stichting van de Republiek van Indonesië¹. Juist met oog voor de verschillende perspectieven. We merken dat er binnen onze maatschappij en achterban ontzettend veel interesse is in en belang wordt gehecht aan het verleden van de familie aan de spoorweg. De afgelopen jaren hebben we ingezet om aan deze behoefte te voldoen. Onze Spoorzoekers zijn aan de slag gegaan: waar ze in 2020 dertien verhalen hadden uitgezocht, zijn dit er in 2023 alleen al 100 geweest. In totaal hebben we nu 226 families geholpen bij het verstrekken van informatie over hun familielid. Het moge vanzelfsprekend zijn dat dit een bijzondere pijler voor ons is en we zetten het praktische werk voort. Hierbij hoort ook het continueren van het vertalen van de interneringskaarten via onze bestaande relatie. Daarnaast zoeken we naar manieren om hun werk te verbeteren door het aangaan van samenwerkingen en het delen van archieven.

Multimedia

Om te voorzien in de behoefte van kennisdeling richten wij ons op het overdragen van verhalen en het delen van informatie met activiteiten anders dan de herdenking. Dit kan in de vorm van parallelle activiteiten op de herdenkingsdag, maar ook juist in specifieke projecten voor tentoonstellingen, exposities of activiteiten die het gehele jaar zijn te bezichtigen.

Pelgrimsreis

In 2023 is de vijfde pelgrimsreis georganiseerd door de SHBSS. Om dit te organiseren werken we samen met een betrouwbare reisorganisatie en met het Thai Burma Railway Centre (TBRC) om familieleden of geïnteresseerden in een bijzondere reis tien dagen mee te nemen langs de Birma-Siam spoorweg. Ons speerpunt is in de komende periode van vijf jaar hiermee door te gaan en nog twee pelgrimsreizen te organiseren. De pelgrimsreis helpt bij het doorgronden van de familiegeschiedenis, het verspreiden van kennis en kan bijdragen tot verzoening en blijft daarom een belangrijke pijler in ons beleid.

Duurzaam herdenken: richting klimaatneutraliteit

De activiteiten van de SHBSS richten zich op het voortbestaan van het verleden in het heden, en daarmee in de toekomst. Opdat de mensen die gevangene werden gemaakt nooit vergeten worden. We dragen eraan bij dat al deze persoonlijke verhalen niet worden vergeten. De SHBSS is daarom logischerwijs medeverantwoordelijk voor het zo duurzaam mogelijk

¹ Het adviesrapport 'Deel en verbind' geeft hier een overzichtelijke kijk op:
<https://open.overheid.nl/documenten/ronl-842919a9a34072f16267243ff0548a607e0540dd/pdf>.

acteren om behoud van die toekomst te waarborgen. De hoofdtaak van het bestuur blijft uiteraard ongewijzigd, maar parallel aan haar activiteiten zal de SHBSS zorgdragen om de komende jaren haar activiteiten duurzamer in te richten. Dit zal samen met Koninklijk Tehuis voor Oud-Militairen en Museum Bronbeek (KTOMM Bronbeek) en de andere stichtingen worden ingericht. Hierbij kan worden gedacht aan:

- het maken van een nulmeting rondom duurzaamheid
- het maken van een actieplan voor klimaatneutraliteit
- het compenseren van huidige uitstoot op basis van de nulmeting.

Op eigen initiatief richten we ons al op een aantal punten.

Reizen

Gemiddeld over het jaar vergadert de SHBSS regelmatig. De doorgevoerde digitalisering heeft ons de mogelijkheid gegeven ook digitaal te vergaderen. We hebben ervoor gekozen fysieke en digitale vergaderingen af te wisselen. Zo voorkomen we onnodige kilometers, maar houden we ook de persoonlijke en bestuurlijke relatie gezond.

Rondom de herdenking vinden er vanuit het hele land reisbewegingen plaats om bij de herdenking aanwezig te zijn. Dat waarderen we en vinden we geweldig. Wij stimuleren de bezoekers van de herdenking om - daar waar mogelijk - met het openbaar vervoer te reizen of samen te reizen. Ook al kunnen wij daar geen directe invloed op uitoefenen, iedereen is erbij gebaat om met minder auto's aanwezig te zijn op Bronbeek. Ook de mogelijkheid tot het volgen van de herdenking via de livestream draagt bij aan de verduurzaming.

Indisch eten

Eten is onlosmakelijk verbonden met de Indische Nederlandse traditie. Sterker nog, eten, het samenzijn, is cultuur. Samen eten verbindt en is een sociaal onderdeel van onze maatschappij. Maar eten is met name ook een morele keuze. Zeker in een tijd waarin de Westerse voedselindustrie een grote impact heeft op het klimaat² kunnen wij als maatschappelijk organisatie deze feiten niet negeren. De Wageningen University & Research heeft recentelijk gepubliceerd dat als alle mensen plantaardig zouden eten, er op mondiaal niveau 30% minder landbouwgrond nodig is³, de natuur stabiel wordt en er leefbare ruimte vrij komt. Wij vinden - hoe klein dit effect tijdens onze herdenking ook mag zijn - dat we bij kunnen dragen aan een schonere en leefbare planeet én kunnen genieten van heerlijk

² Milieugevolgen van landbouw: <https://www.milieucentraal.nl/eten-en-drinken/milieubewust-eten/milieugevolgen-van-landbouw/#:~:text=Landbouw%20kan%20zorgen%20voor%20teveel,water%20als%20op%20het%20land.>

³ Wageningen University & Research: <https://www.wur.nl/nl/nieuws/wereld-is-te-voeden-met-alleen-plantaardige-voeding.htm>

traditioneel Indisch eten. Daar zetten wij ons samen met KTOMM Bronbeek en restaurant de Kumpulan voor in.

Compensatie

Zolang we als herdenking – en dus als evenement – bijdragen aan een verhoogde CO₂-uitstoot voelen wij ons verantwoordelijk om jaarlijks onze uitstoot te compenseren in samenwerking met een daarvoor gecertificeerde organisatie. Daarmee lossen we onze uitstoot niet op, maar hopen we wel de schade ervan enigszins te beperken.

Een woord van dank

De activiteiten die we ondernemen kosten uiteraard geld. We zijn het Vfonds, het Nationaal Comité 4 en 5 mei en het Ministerie van Defensie dankbaar voor hun jaarlijkse financiële steun. In het bijzonder zijn wij dankbaar voor de medewerking en warme ondersteuning van het KTOMM Bronbeek die elk jaar alle faciliteiten voor de herdenking beschikbaar stellen. En niet te vergeten kunnen wij ook rekenen op een brede achterban aan donateurs. Elk jaar weer. Ook hen zijn we dankbaar voor het in ons gestelde vertrouwen.

Niet alleen worden we financieel gesteund, onze stabiele en hechte groep vrijwilligers maakt dat we ieder jaar de herdenking weer bijzonder kunnen maken, ook aan hen een extra dankwoord.

Februari 2024,

Het bestuur van de SHBSS

Lars Bannink

Ida Saveur

Ronald Last

Erik Broekroelofs

Roland Elzinga